

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СЭА-2023/246-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.selenge@audit.gov.mn	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Энхтуяа Утас: 7036-3040 Цахим хаяг: enkhtuyach@audit.gov.mn
Сүхбаатар сум	Аудитын менежер: Б.Батмөнх Утас: 7036-3036 Цахим хаяг: batmunkhb@audit.gov.mn
2023 он	Ахлах аудитор: Т.Болор Утас: 7036-2442 Цахим хаяг: bolort@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын дүгнэлт	3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5-13
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	14-19
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт	15
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
4. Аудитын тайлан	20-23
4.1 Ерөнхий зүйл	20
4.2 Материаллаг байдал	20
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	20
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	21
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	21
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	22
5. Аудитын илрүүлэлт	24-26
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	27-28

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ТБОНӨХБАУХА	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЭМДЕГ	Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМДҮЗ	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл
ЭМС	Эрүүл мэндийн сайд
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам



СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НЭГДСЭН
ЭМНЭЛГИЙН ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ц.ЭРДЭНЭЧИМЭГ ТАНАА

2023.02.25 № СЭА-2023/246-НА-СТА-ТШЗ
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт коронавируст халдварын дотоодын халдвар тархсан эхэн үеийн тандалт, сэргийлэлт, хяналт, тархалтыг таслан зогсоох зорилгоор 2021 оны 04 дүгээр сар хүртэл Сэлэнгэ аймагт хилээр нэвтрэгсдийг тусгаарлах, сорьц цуглуулах болон шинжилгээ хийх, өвчтөн тээвэрлэх, халдваргүйжүүлэх зэрэг үйл ажиллагаанаас 2021 оны жилийн эцэст 1,357,640.0 мянган төгрөгийн өр төлбөр тайлагнагдсан байна.

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.6-д "Монгол Улсын иргэний эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний дараах төлбөрийг төр хариуцна: 24.6.4: "нийгмийн эрүүл мэндийн үйл ажиллагаа, арга хэмжээ болон гамшиг, нийтийг хамарсан халдварт өвчний дээгдэлтийн үеийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ"

гэж заасны дагуу ЭМС-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/623 дугаар тушаалаар уг өр төлбөрийг бүрэн барагдуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны нийт төсвийн зарцуулалт, ажил гүйлгээний 58.5 хувийг цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил, ажил олгогчоос төлөх НДШ-ийн зардал эзэлж байгаа бөгөөд нормативт зардалд 3,105,301.4 мянган төгрөг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардалд 1,010,036.0 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд толилуулж, тодруулснаас бусад аудиторын шийдлээр онцлох асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР  Ч.ЭНХТУЯА



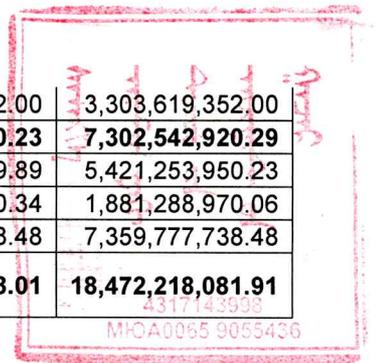
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	791,206,055.19	533,521,592.32
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	77,910,877.27	10,383,958.18
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	77,910,877.27	10,383,958.18
31210	Төгрөг	77,910,877.27	10,383,958.18
31211	Төрийн сангийн харилцах	674,159.27	10,383,958.18
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	77,236,718.00	0.00
33	АВЛАГА	499,555,046.10	0.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	499,555,046.10	0.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	213,740,131.82	523,137,634.14
35100	Түүхий эд материал	178,752,049.29	494,799,617.64
35110	Тусгай зориулалттай материал	0.00	47,634,400.00
35130	Эм боох материал	178,752,049.29	447,165,217.64
35400	Хангамжийн материал	34,988,082.53	28,338,016.50
35410	Бичиг хэргийн материал	7,179,080.00	8,120,150.00
35420	Аж ахуйн материал	12,937,158.00	6,006,248.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,475,000.00	1,376,000.00
35450	Барилгын засварын материал	1,095,000.00	1,501,800.00
35460	Хүнсний материал	12,301,844.53	11,333,818.50
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	16,651,084,022.82	17,938,696,489.59
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	16,651,084,022.82	17,938,696,489.59
39200	Биет хөрөнгө	16,225,248,001.80	17,514,148,489.59
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,922,542,856.00	7,922,542,856.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-603,059,011.77	-632,155,937.69
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	265,627,600.00	366,044,085.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-149,024,350.35	-99,118,442.02
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	9,090,644,485.56	10,425,511,353.87
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,148,660,444.89	-1,503,419,591.88
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	1,024,372,725.73	1,160,044,625.73
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-181,278,265.19	-129,382,866.13
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	4,578,400.00	4,578,400.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-495,993.29	-495,993.29
39300	Биет бус хөрөнгө	425,836,021.02	424,548,000.00
39301	Програм хангамж	11,815,000.00	11,815,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,426,978.98	-3,715,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	416,448,000.00	416,448,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	17,442,290,078.01	18,472,218,081.91
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,357,639,037.30	506,278,071.14
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,357,639,037.30	506,278,071.14
41300	Өглөг	1,357,639,037.30	506,278,071.14
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	168,756,979.27	0.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,178,832,058.03	495,522,260.14
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	9,900,000.00	0.00
41360	Бусад өглөг	150,000.00	10,755,811.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	150,000.00	10,755,811.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	16,084,651,040.71	17,965,940,010.77
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	16,084,651,040.71	17,965,940,010.77
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	3,303,619,352.00	3,303,619,352.00

511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	3,303,619,352.00	3,303,619,352.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	5,421,253,950.23	7,302,542,920.29
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,939,898,799.89	5,421,253,950.23
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,481,355,150.34	1,881,288,970.06
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	7,359,777,738.48	7,359,777,738.48
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	17,442,290,078.01	18,472,218,081.91



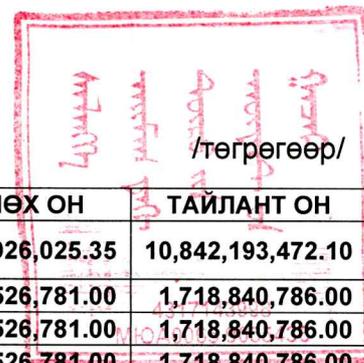
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	13,833,101,496.53	16,080,436,575.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,568,446,404.88	7,456,638,935.90
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,568,446,404.88	7,456,638,935.90
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	116,526,781.00	1,718,840,786.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	115,976,781.00	352,661,199.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	550,000.00	1,366,179,587.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	2,721,092,900.07	5,311,225,327.65
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	730,826,723.81	426,572,822.25
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	10,264,655,091.65	8,623,797,640.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	618,385,134.00	0.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,725,000.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	42,931,800.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	473,800,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	97,928,334.00	0.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	1,510,000,000.00	0.00
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	960,000,000.00	0.00
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	550,000,000.00	0.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	8,136,269,957.65	8,623,797,640.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	8,136,269,957.65	8,623,797,640.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	12,351,746,346.19	14,018,986,954.24
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,351,746,346.19	14,018,986,954.24
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	11,908,245,219.19	13,984,074,897.24
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	5,495,060,311.69	5,453,828,824.94
210101	Үндсэн цалин	3,187,900,751.27	3,252,471,722.16
210102	Нэмэгдэл	1,873,233,271.87	1,892,981,498.18
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	277,251,210.21	177,357,539.48
210104	Урамшуулал	156,675,078.34	131,018,065.12
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	720,153,590.66	694,683,833.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	519,756,667.93	482,260,000.62
210202	Тэтгэмжийн даатгал	53,753,914.27	55,627,143.73

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	42,116,090.27	43,849,755.55
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	19,473,863.94	9,457,718.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	85,053,054.25	103,489,214.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	806,969,677.00	1,005,323,470.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	187,349,753.00	160,314,730.00
210302	Түлш, халаалт	328,419,472.00	482,091,768.00
210303	Цэвэр, бохир ус	291,200,452.00	362,916,972.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	186,106,197.68	199,843,720.20
210401	Бичиг хэрэг	13,687,930.00	22,661,163.00
210402	Тээвэр, шатахуун	89,496,004.00	81,007,882.79
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	19,593,098.00	18,514,404.41
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,681,040.00	8,950,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	54,648,125.68	68,710,270.00
2105	Нормативт зардал	3,978,309,634.55	2,416,625,687.84
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	3,647,930,229.08	2,128,337,288.81
210502	Хоол, хүнс	303,404,255.47	261,403,449.03
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	26,975,150.00	26,884,950.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	123,897,740.00	58,326,530.00
210604	Урсгал засвар	123,897,740.00	58,326,530.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,838,600.00	14,988,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,838,600.00	14,988,600.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	41,524,901.00	56,971,870.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,802,601.00	38,777,470.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,407,750.00	2,408,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	610,180.00	388,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	253,000.00	382,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,160,500.00	7,942,000.00
210807	Газрын төлбөр	199,980.00	199,980.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.00	264,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	9,090,890.00	6,609,120.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	549,384,566.61	4,083,482,360.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,532,919.00	1,251,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,587,000.00	15,806,600.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	533,264,647.61	4,066,424,760.88
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	443,501,127.00	34,912,057.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	443,501,127.00	34,912,057.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	443,501,127.00	34,912,057.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,481,355,150.34	2,061,449,621.66
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	180,160,651.60
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	0.00	180,160,651.60
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,481,355,150.34	1,881,288,970.06

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан



Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	9,821,926,025.35	10,842,193,472.10
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	116,526,781.00	1,718,840,786.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	116,526,781.00	1,718,840,786.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	116,526,781.00	1,718,840,786.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	115,976,781.00	352,661,199.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	550,000.00	1,366,179,587.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	9,705,399,244.35	9,123,352,686.10
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	618,385,134.00	0.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,725,000.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	42,931,800.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	473,800,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	97,928,334.00	0.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	1,510,000,000.00	0.00
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	960,000,000.00	0.00
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	550,000,000.00	0.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	7,577,014,110.35	9,123,352,686.10
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	7,577,014,110.35	9,123,352,686.10
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	9,673,523,048.08	10,866,908,491.19
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	9,673,523,048.08	10,866,908,491.19
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	9,250,220,421.08	10,848,746,250.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	5,337,314,707.69	5,627,024,170.63
210101	Үндсэн цалин	2,945,095,754.59	3,380,500,079.41
210102	Нэмэгдэл	1,957,838,701.18	1,938,131,136.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	277,475,320.59	177,354,539.74
210104	Урамшуулал	156,904,931.33	131,038,415.12
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	709,987,083.39	695,547,966.96
210201	Тэтгэврийн даатгал	509,590,160.66	482,260,000.62
210202	Тэтгэмжийн даатгал	53,753,914.27	55,627,143.73
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	42,116,090.27	43,849,755.55
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	9,502,447.62	10,321,852.18
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	95,024,470.57	103,489,214.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	737,207,177.00	1,010,035,970.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	187,349,753.00	160,314,730.00
210302	Түлш, халаалт	328,419,472.00	482,791,768.00
210303	Цэвэр, бохир ус	221,437,952.00	366,929,472.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	173,303,948.00	192,513,375.20
210401	Бичиг хэрэг	12,755,400.00	23,189,853.00
210402	Тээвэр, шатахуун	88,127,400.00	81,352,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	19,522,430.00	17,323,782.20
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,461,700.00	10,045,300.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	44,437,018.00	60,601,540.00
2105	Нормативт зардал	2,066,517,953.00	3,160,304,052.40
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,741,610,718.00	2,907,397,143.40
210502	Хоол, хүнс	309,069,235.00	236,199,709.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	15,838,000.00	16,707,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	144,038,660.00	70,469,065.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	21,623,300.00	9,219,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,970,000.00	1,265,000.00
210604	Урсгал засвар	120,445,360.00	59,984,265.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,838,600.00	14,988,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,838,600.00	14,988,600.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	43,600,241.00	61,464,550.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,434,881.00	40,734,470.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,407,750.00	2,408,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	610,180.00	388,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	253,000.00	220,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,160,500.00	7,942,000.00
210807	Газрын төлбөр	199,980.00	199,980.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.00	264,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	17,533,950.00	9,306,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,412,051.00	16,398,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,383,851.00	585,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,028,200.00	15,813,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	423,302,627.00	18,162,241.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	423,302,627.00	18,162,241.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	423,302,627.00	18,162,241.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	148,402,977.27	-24,715,019.09
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	70,492,100.00	42,811,900.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	70,492,100.00	42,811,900.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	70,492,100.00	42,811,900.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	70,492,100.00	42,811,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-70,492,100.00	-42,811,900.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	77,910,877.27	-67,526,919.09
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	77,910,877.27
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	77,910,877.27	10,383,958.18

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан



Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны 431 нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,303,619,352.00	7,361,177,738.48	3,938,498,799.89	14,603,295,890.37
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	1,400,000.00	1,400,000.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,303,619,352.00	7,361,177,738.48	3,939,898,799.89	14,604,695,890.37
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-1,400,000.00	0.00	-1,400,000.00
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,481,355,150.34	1,481,355,150.34
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,303,619,352.00	7,359,777,738.48	5,421,253,950.23	16,084,651,040.71
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,303,619,352.00	7,359,777,738.48	5,421,253,950.23	16,084,651,040.71
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,303,619,352.00	7,359,777,738.48	5,421,253,950.23	16,084,651,040.71
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,881,288,970.06	1,881,288,970.06
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	3,303,619,352.00	7,359,777,738.48	7,302,542,920.29	17,965,940,010.77

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	66,181,200.00	52,554,550.00	13,626,650.00	79.41
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	46,330,000.00	34,824,470.00	11,505,530.00	75.17
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	264,000.00	0	264,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,411,700.00	2,408,500.00	3,200.00	99.87
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	509,200.00	388,800.00	120,400.00	76.36
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	232,000.00	220,000.00	12,000.00	94.83
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,608,300.00	4,942,000.00	666,300.00	88.12
210807	Газрын төлбөр	362,000.00	199,980.00	162,020.00	55.24
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	264,000.00	264,000.00	0.00	100.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	10,200,000.00	9,306,800.00	893,200.00	91.24
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,724,700.00	5,598,500.00	5,126,200.00	52.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,627,500.00	585,000.00	5,042,500.00	10.40
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,097,200.00	5,013,500.00	83,700.00	98.36
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,505,000.00	14,097,241.00	14,407,759.00	49.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28,505,000.00	14,097,241.00	14,407,759.00	49.46
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	28,505,000.00	14,097,241.00	14,407,759.00	49.46
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	11,636,748,900.00	10,796,587,869.10	840,161,030.90	92.78
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	11,477,280,800.00	9,123,352,686.10	2,353,928,113.90	79.49
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,477,280,800.00	9,123,352,686.10	2,353,928,113.90	79.49
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	159,468,100.00	1,673,235,183.00	1,513,767,083.00	1,049.26
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	153,753,100.00	307,055,596.00	-153,302,496.00	199.71
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,715,000.00	1,366,179,587.00	1,360,464,587.00	23,905.15
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	674,159.27	-674,159.27	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	8,875,258.18	-8,875,258.18	
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	1	1	0.00	100.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	0.00	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	0.00	100.00



2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан



Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		121,333,621.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		121,333,621.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		117,268,621.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		7,469,641.00
210102	Нэмэгдэл		7,469,641.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		605,875.00
210201	Тэтгэврийн даатгал		605,875.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		1,630,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		1,630,200.00
2105	Нормативт зардал		55,002,655.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		55,002,655.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		32,850,250.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		19,840,000.00
210602	Тавилга		6,435,000.00
210604	Урсгал засвар		6,575,250.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		8,910,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		5,910,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		3,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		10,800,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		10,800,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		4,065,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		4,065,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		4,065,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		44,096,903.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		44,096,903.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		1,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		11,270,956.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		31,825,947.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		-77,236,718.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		77,236,718.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг /цаашид Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг гэх/ нь "Иргэдийн сонголт, эмчилгээний нотолгоонд суурилсан тусламж үйлчилгээг мэдлэгтэй, чадвартай, сэтгэлтэй, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд, ээлтэй, эрсдэлгүй, аюулгүй орчинд үзүүлэхэд оршино" гэсэн эрхэм зорилгыг тавьж ажиллажээ.



Үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Жирэмсэн, төрөлт, төрсний дараах үед эх, ураг, нярайд эмнэлгийн мэргэжилтний үзүүлэх эх барихын тусламж, үйлчилгээ,
- Хүний амь насанд аюултай өвчин эмгэгийг оношлох, эмчлэх, сэхээн амьдруулах, хүндрэхээс сэргийлэхэд чиглэсэн хойшлуулшгүй үзүүлэх эмнэлгийн яаралтай тусламж,
- Гэнэтийн цочмог өвчин эмгэг, осол, гэмтэл, хордлого, жирэмсэн, төрөх, амь тэнссэн үед эмнэлгийн тусламжийг газар дээр нь болон тээвэрлэх явцад үзүүлж, эмнэлэгт хүргэх түргэн тусламжийн үйлчилгээ,
- Өвчин эмгэг бүхий үйлчлүүлэгчийг асран сувилах замаар эрүүл мэндийг дэмжихэд чиглэсэн сувилахуйн дагнасан тусламж, үйлчилгээ,
- Өвчин эмгэг, бусад хүчин зүйлийн нөлөөгөөр бий болсон хүний биеийн бүтэц, үйл ажиллагааны алдагдлын улмаас үүссэн үр дагаврыг арилгахад чиглэсэн сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ гэх мэт.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хуулиар төсөв, санхүүжилттэй холбоотой,
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэн,
- Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс дагаж мөрдсөн,
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг Монгол Улсын 2022 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсөн,
- Төрийн албаны тухай хуульд 2022 оны 04 дүгээр сарын 22, 07 дугаар сарын 05, 11 дугаар сарын 11-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,
- Засгийн газрын 2022 оны 03 дугаар сарын 09-ний өдрийн 107 дугаар тогтоолоор төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг шинэчлэн тогтоосон,
- Эрүүл мэндийн тухай хуульд 2022 оны 04 дүгээр сарын 22, 06 дугаар сарын 17, 11 дугаар сарын 11, 12 дугаар сарын 09-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон,

- Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуульд 2022 оны 04 дүгээр сарын 22-нд нэмэлт өөрчлөлт орсон гэх мэт.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ЭМЯ-ы Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар хяналт тавьж, ажилладаг бөгөөд тайлант онд хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

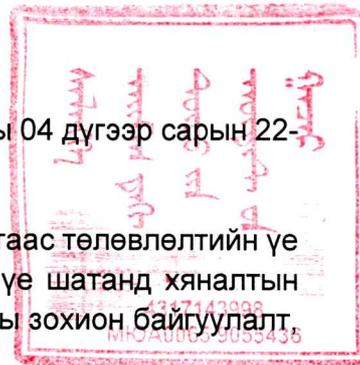
Тус байгууллагад мөрдөж байгаа Эрүүл мэндийн салбарын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг 2010 онд боловсруулсан бөгөөд төсвийн захирагчийн тушаалаар баталгаажуулаагүй, уг баримт бичигт тусгагдсан зарим хууль тогтоомж, эрх зүйн актуудад өөрчлөлт орж, хүчингүй болсноос шалтгаалан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого нь холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцээгүй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,029,928.1 мянган төгрөгөөр бууу 5.9 хувиар өссөн байна.



Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт



Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	77,910.9	10,384.0	(67,526.9)
Авлага	499,555.0	-	(499,555.0)
Бараа материал	213,740.1	523,137.6	431 309,397.5
Үндсэн хөрөнгө	16,651,084.0	17,938,696.5	1,287,612.5
Нийт хөрөнгө	17,442,290.0	18,472,218.1	1,029,928.1
Өр төлбөр	1,357,639.0	506,278.1	(851,360.9)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	16,084,651.0	17,965,940.0	1,881,289.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	17,442,290.0	18,472,218.1	1,029,928.1

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 10,384.0 мянган төгрөг болж 67,526.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь нэмэлт санхүүжилтийн дансны үлдэгдэл 77,236.7 мянган төгрөгийг тайлант оны эм, эмнэлгийн хэрэгсэлд зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Авлагын данс оны эхэнд 499,555.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан боловч оны эцэст үлдэгдэлгүй тайлагнагдсан нь ЭМДС-аас авах санхүүжилтийг бүрэн авснаас шалтгаалсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 523,137.6 мянган төгрөг болж 309,397.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь дараах ажил, гүйлгээнээс шалтгаалсан байна. Үүнд:

- Төсвийн хөрөнгөөр 2,702,702.9 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авсан,
- Глобал сангаас 12,089.9 мянган төгрөгийн эм, тариа, ЭМГ-аас 181,193.6 мянган төгрөгийн хамгаалах хувцас, хэрэгсэл, ЭМЯ/НҮБ, ХАС/-аас 88,809.7 мянган төгрөгийн ковидын тест, эм тариа, аймгийн ЗДТГ-аас 3,160.0 мянган төгрөгийн оношлуур, Илдэн гүн хошуу ХХК-аас 30,844.8 мянган төгрөгийн оношлуур, МЭИК-аас 678.9 мянган төгрөгийн эмнэлгийн хэрэгсэл, Проманс ХХК-аас 1,615.2 мянган төгрөгийн түлэх утас, ХӨСҮТ-өөс 59,571.6 мянган төгрөгийн оношлуур зэрэг нийт 377,963.8 мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, аймгийн ОНХС-аар хийгдсэн 47,630.0 мянган төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт хүчилтөрөгчийн систем авах, суурилуулах” төсөл, арга хэмжээг тус тус үнэ төлбөргүй хүлээн авсан,
- 2,867,512.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 523,137.6 мянган төгрөг болж, 309,397.5 мянган төгрөгөөр өсөхөд дараах ажил, гүйлгээ нөлөөлсөн байна. Үүнд:

- 47,630.0 мянган төгрөгийн хүчилтөрөгчийн зэс хоолой, гепарин тариа 10,937.9 мянган төгрөг, дексаметазон тариа 20,267.4 мянган төгрөг, комбинзон 24,869.8 мянган төгрөг, ремдесвир тариа 33,218.7 мянган төгрөг, N95 маск 11,619.5 мянган төгрөг, тамифлю эм 10,640.7 мянган

төгрөг, тазобактан эм 42,750.0 мянган төгрөг, ковидын тест 48,981.7 мянган төгрөг, тоцилизумаб 42,750.0 мянган төгрөг зэрэг эмүүдийг тус тус үнэ төлбөргүйгээр хүлээн авсан.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл /анхны өртгөөр/ 20,306,984.3 мянган төгрөг болж, 1,570,955.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь дараах ажил, гүйлгээнээс шалтгаалсан байна. Үүнд:



- Төсвийн хөрөнгөөр 42,811.9 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил худалдан авсан,
- Аймгийн ОНХО-аар 39,050.0 мянган төгрөгийн чих хамар хоолойн кабинетын лорын дурангийн иж бүрдэл,
- ЭМЯ-аас 1,270,476.9 мянган төгрөгийн эрүүл мэндийг дэмжих төвийн үйл ажиллагааны тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил, 117,050.0 мянган төгрөгийн эмнэлгийн ор, шүүгээ, 157,637.2 мянган төгрөгийн бүрэн тоноглогдсон Landcruiser 78 автомашин, Денкфарм ХХК-аас дэмжих төвд 1,150.0 мянган төгрөгийн ус цэвэршүүлэгч ирүүлснийг хүлээн авсан,
- 57,220.7 мянган төгрөгийн 2 тээврийн хэрэгслийг аймгийн ОНӨГ-ын даргын 2022 оны 03 дугаар 28-ны 109, 2022 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдрийн 192 дугаар тушаалаар акталж, устгасан,
- Байгууллагын даргын 2022 оны 47 дугаар тушаалыг үндэслэн ашиглалтын хугацаа дууссан 3,725,861.3 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшлын ашиглах хугацааг сунгасан гэх мэт.

Өр төлбөрийн дансны үлдэгдэл 506,278.1 мянган төгрөг болж 851,360.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь 2021 оны эцэст тайлагнагдсан 1,357,640.0 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг ЭМС-ын тушаалаар ирсэн санхүүжилтээр барагдуулсан, тайлант оны ЭМДС-аас авах санхүүжилтийн авлагаас төлж барагдуулах өр төлбөрийг барагдуулснаас шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 17,965,940.0 мянган төгрөг болж 1,881,289.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үйл ажиллагааны үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг ЭМДС-аас 10,225,027.5 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 78,282.7 мянган төгрөг, нийт 10,303,310.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд тус газрын нэмэлт санхүүжилтийн 100130020402 дугаар дансанд аймгийн ЗДНХ-өөс 1,000.0 мянган төгрөг, ЭМГ-аас 11,270.9 мянган төгрөгийн ковидын илүү цагийн хөлс, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 31,825.9 мянган төгрөг, мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдлээс 77,236.7 мянган төгрөг зэрэг нийт 121,333.6 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг дараах зардлуудад зарцуулж, үлдэгдэл 3,762.5 мянган төгрөгийг үндсэн данс руу төвлөрүүлсэн байна. Үүнд:

- Цалин, ажил олгогчоос олгох НДШ-ийн зардалд 8,075.5 мянган төгрөг,
- Хангамж бараа материалын зардалд 1,630.2 мянган төгрөг,
- Нормативт зардалд 55,002.7 мянган төгрөг,
- Эд хогшил худалдан авах зардалд 32,850.2 мянган төгрөг,
- Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардалд 8,910.0 мянган төгрөг,
- Бараа үйлчилгээний бусад зардалд 10,800.0 мянган төгрөг,
- Урсгал шилжүүлэгт 4,065.0 мянган төгрөг гэх мэт.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.



Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Мөн анхан шатны баримттай холбоотой зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Т.Болор гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Батмөнх, дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 42 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 12,351,746.3 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 123,517.5 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 92,638.0 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус эмнэлэг нь дараах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэн байна. Үүнд:

Цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, ажил олгогчоос төлөх НДШ-ийн зардлыг 305,026.6 мянган төгрөг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 114,735.0 мянган төгрөг, нормативт зардлыг 381,131.8 мянган төгрөг зэрэг нийт **848,362.1** мянган төгрөгийн төсвийн хэмнэлтийг бий болгосон байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.



4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн мэдээлбэл зохих 20 төрлийн 167 мэдээллээс 15,520.5 мянган төгрөгийн орлогын 2 гүйлгээ, 140,064.7 мянган төгрөгийн зарлагын 9 гүйлгээний /цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ/ мэдээллийг огт мэдээлээгүй бөгөөд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 90.9 хувьтай байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллах зөвлөмж өгөв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудиторын 2022 оны 10 дугаар сарын 27-ны 143 дугаар “Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийх тухай” албан бичгийг хүргүүлсэн бөгөөд тус байгууллагын 2022 оны 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайланд хийсэн завсрын үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1,461.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, 27,626.6 мянган төгрөгийн албан шаардлага, 49,020.9 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж өгөгдсөнөөс 1 зөвлөмжийг биелүүлээгүй байна.

Хүснэгт 3. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	1,461.0	1	1,461.0	100.0
Албан шаардлага	2	27,626.6	2	27,626.6	100.0
Зөвлөмж	4	49,020.9	3	15,100.9	75.0

/мянган төгрөгөөр/

Нийт дүн	7	78,108.5	6	44,188.5	85.7
----------	---	----------	---	----------	------

Өмнөх аудитаар өгсөн холбогдох хууль, тогтоомжийн дагуу төлбөрийн цахим баримтыг үндэслэж, ажил гүйлгээг гүйцэтгэж, бүртгэж байх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэлгүйгээр тайлант онд давтан гаргасан тул МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1 дэх “Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.1.10: “Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол” гэсэн заалтын дагуу **албан шаардлага** хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараах асуудлуудыг дээд шатны төсвийн захирагчийн санхүүгийн тайланд хийх аудит болон дараагийн аудитын анхааралд хандуулж байна. Үүнд:

1. Тус төсвийн шууд захирагчийн шийдвэрээр бус ЭМС-ын 2022 оны А/380 дугаар тушаалын дагуу 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг “Зөрчилгүй” дүгнүүлсэн гэх үндэслэлээр улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулалтай давхардуулан дарга Ц.Эрдэнэчимэг, ахлах нягтлан бодогч Ц.Энх-Оюун нарт тус бүр 3 сар, санхүү бүртгэлийн ажилтнуудад тус бүр 1 сарын үндсэн цалингаар тооцож, 9 албан хаагчид нийт **12,381.4** мянган төгрөгийн урамшуулал олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно, 15.1.3: Хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

2. Тайлант онд ЭМДЕГ-тай байгуулсан “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ худалдан авах гэрээ”-ний 2.4.2-т “төсвийн тухай хуульд заасан санхүүгийн тайлангийн цаглабартай холбогдуулан тухайн төсвийн жилийн 6, 12 дугаар саруудад үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний гүйцэтгэлийг тухайн сарын 10-ны өдрөөр тасалбар болгон хуанлийн 2 хоногт багтаан илгээх, 11-ний өдрөөс тухайн сар дуустал хугацаанд үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дараа сарын нэхэмжлэлтэй хамтатган хүргүүлэх” гэж заасныг мөрдлөг болгон ЭМДС-аас авах 12 дугаар сарын 11-ээс 31-ныг хүртэлх хугацаанд үзүүлсэн тусламж үйлчилгээний авлага болох 521,118.5 мянган төгрөгийг санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх “Төсвийн жил нь тухайн оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр эхэлж, тухайн оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгаар болно”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.2: “бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага” гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байна.

Цаашид дээрх хууль тогтоомжуудыг мөрдөж, санхүүгийн тайланд тухайн төсвийн жилд үзүүлсэн үйлчилгээний авлагыг бүрэн тусгах шаардлагатай байна.

3. Шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журмыг ЭМДҮЗ-ийн 2022 оны 05 дугаар тогтоолоор баталсан боловч зарцуулалт, тайлагнал, хариуцлагын тогтолцоо бүрдээгүй байхад санхүүжилтийн тогтолцооны шинэчлэлийг эрчимжүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, цалинг гүйцэтгэл, үр дүнд суурилан нэмэгдүүлэх гэх үндэслэлээр эрүүл мэндийн салбарын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн шийдвэргүйгээр буюу тус эмнэлгийн даргын 2022 оны Б/96 дугаар тушаалаар үндсэн цалингийн доод жишгийг 05 дугаар сараас эхлэн 10 хувиар нэмэгдүүлснээс шалтгаалан нийт **65,960.2 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.**

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, ЗГ-ын 2022 оны 107 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг, төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг тогтоох тухай” журмын 2 дахь “Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалин хөлсийг салбарын онцлог болон албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг харгалзан нэмэгдүүлж олгох асуудлыг зохицуулахад чиглэсэн арга хэмжээг батлагдсан төсвийн багцынхаа хүрээнд хууль тогтоомжийн дагуу авч хэрэгжүүлэхийг төсвийн холбогдох ерөнхийлөн захирагч нарт зөвшөөрсүгэй”, Засгийн газрын 2021 оны 388 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” журмын 8.3.5 дахь “Төсвийн хувьд хагас бие даасан тогтолцоонд шилжин ажиллах, ... тусламж, үйлчилгээний санхүүжилтийн зарцуулалтын сахилга бат, хариуцлагыг чангатгах” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Цаашид эрүүл мэндийн салбарын үйлчилгээний албан тушаалтнуудын цалингийн доод жишгийг ЭМС-ын тушаал, шийдвэрийг үндэслэн нэмэгдүүлж байх нь зүйтэй юм.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 47,630.0 мянган төгрөгийн алдаа илэрснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

- Тайлант хугацаанд аймгийн ОНХС-аар хийгдсэн 47,630.0 мянган төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Сэлэнгэ аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт хүчилтөрөгчийн систем авах, суурилуулах” төсөл, арга хэмжээгээр хэрэгжсэн бараа материалуудыг эргэлтийн хөрөнгөд бүртгэж, шууд зардлаар тайлагнасан байсныг залруулж, бараа материалын үлдэгдлээр тусгууллаа.

Аудитаар нийт 125,719.2 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 332.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 82,086.8 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, 43,299.5 мянган төгрөгийн зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

1. Эдийн засагч Н.Шинэзаяагийн хавсран ажилласны нэмэгдлийг ажилласан цагийн бүртгэлээс **332.9** мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн зөв гаргах үндэслэл болно”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 дахь “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Илүү олгосон нэмэгдлийг нөхөн төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

1. Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулалгүйгээр **81,561.8** мянган төгрөгийн зардал гаргаж, гүйцэтгэлийг бодитоор тайлагнаагүй байна. Үүнд:

- Нормативт хоолны зардлаас байгууллагын ахмад настанд өгөх гарын бэлэгт **5,934.0** мянган төгрөг, сургалтын хоолны зардалд **627.8** мянган төгрөг зэрэг нийт 6,561.8 мянган төгрөгийг зарцуулсан,
- Өмнөх онд нэмэлт санхүүжилтийн дансны зарцуулагдаагүй үлдэгдлээр тайлагнагдсан ЭМЯ-ны санхүүжилтээр хийгдэх халдвартын тасгийн агааржуулалтын засварын ажлын **75,000.0** мянган төгрөгийг тайлант оны эм, эмнэлгийн хэрэгслийн төлбөрт шилжүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан гаргах үндэслэл болно” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, шаардлагатай тохиолдолд төсвийн зохицуулалт хийлгэх албан шаардлага хүргүүлэв.

2. 2021 оны санхүүгийн тайланд тусгаж, тайлагнаагүй **525.0** мянган төгрөгийн вакцины хатгалтын хөлсийг тайлант оны зардлаас төлж барагдуулсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ: 14.4.3. бүх өр төлбөр”, 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь “Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ: 20.2.5. “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Анхан шатны баримтад үндэслэн ажил гүйлгээ, өр төлбөрийг үнэн зөв бүртгэж, бүртгэл, тайланд тусгах, авлага, өр төлбөрийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж байх албан шаардлага хүргүүлэх.

3. Өмнөх аудитаар өгсөн төлбөрийн цахим баримтыг үндэслэн ажил гүйлгээг гүйцэтгэж, бүртгэж байх гэсэн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэлгүйгээр тайлант онд төлбөрийн цахим баримтаар баталгаажуагүй худалдан авалтыг гүйцэтгэж, бүртгэсэн буюу зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.5 дахь “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсхүл цахимаар илгээх үүрэгтэй”, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 6.5 дахь “Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм ...” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1 дэх “Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.1.10: “Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол” гэсэн заалтын дагуу албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвалзохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Анхан шатны баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу нийт **43,299.5** мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг гүйцэтгэж, бүртгэл тайланд тусгасан байна. Үүнд:

- 4,640.0 мянган төгрөгийн шатахууны зарцуулалтын жолоочийн тооцооны хуудсын үзүүлэлтүүдийг бүрэн хөтлөөгүй, 100 км-т зарцуулах жишиг нормыг бодит байдалд үндэслэн тооцож, тогтоогоогүй,

- Захиалгын хуудасгүйгээр 19,850.8 мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийг диализын тасаг болон дэмжих төв рүү зарцуулж, тайлагнасан,
- Шүдний материалын 17,553.4 мянган төгрөгийн зарцуулалтын тайланг гаргаагүй,
- Холбогдох албан тушаалтны тушаал шийдвэргүйгээр дарга Ц.Эрдэнэчимэгт 1,255.3 мянган төгрөгийн улирлын үр дүнгийн урамшуулал олгосон.



Эдгээр нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн зөв гаргах үндэслэл болно", 13.7 дахь "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 20 дугаар зүйлийн 20.1.4-т "хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх", Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 390 дүгээр "Жишиг норм батлах тухай" тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан "Автомашинны 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм"-ын холбогдох заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хүчин төгөлдөр, баталгаажсан анхан шатны баримтад үндэслэж ажил гүйлгээг гүйцэтгэн, бүртгэл тайланд тусгах, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс		Зөвлөмж
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Заглуулсан		
							Тоо	Дүн	
"Бараа материалыг шууд зардлаар тайлагнасан	1	47,630.0	1	47,630.0			1	47,630.0	
Дүн	1	47,630.0	1	47,630.0			1	47,630.0	

/мянган төгрөгөөр/

Үүнээс

Заглуулсан

Тоо

Дүн

Тоо

Дүн

Тоо

Дүн

Тоо

Дүн

Тоо

Дүн

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хавсран ажилласны нэмэгдлийг илүү тооцож олгосон байна.	1	332.9	1	332.9								
Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй.	1	81,561.8			1	81,561.8						
2021 оны санхүүгийн тайланд тусгаж, тайлагнаагүй зардлыг тайлант оны зардлаас төлж барагдуулсан байна.	1	525.0			1	525.0						
Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй.	1	-			1	-						

/мянган төгрөгөөр/

Үүнээс

Нийт зөрчил

Тоо

Дүн

Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг гүйцэтгэж, бүртгэл тайланд тусгасан байна.	1	43,299.5				1	43,299.5		
Дүн	5	125,719.2	1	332.9	3	82,086.8	1	43,299.5	

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс /мянган төгрөгөөр/
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил							
Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулаагүй	11						
Дүн	11						
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил							
Дүн							
Нийт дүн	11						11
							155,585.2
							155,585.2